

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la reorganizarea
Institutului Național de Metrologie

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la reorganizarea Institutului Național de Metrologie a fost elaborat de către Ministerul Economiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Ministerul Economiei a elaborat și propune spre aprobare *proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la reorganizarea Institutului Național de Metrologie*.

Institutul Național de Metrologie (INM) este o Instituție Publică în subordinea Ministerului Economiei care implementează, la nivel național, politica în domeniul metrologiei, prin asigurarea uniformității, legalității, exactității și trasabilității măsurărilor în Republica Moldova.

INM își desfășoară activitatea în baza Regulamentului de organizare și funcționare, concentrându-se pe două dimensiuni de bază: metrologie legală și metrologie aplicată. De asemenea, INM organizează și participă la cercetări (studii) tehnico-științifice, care au la bază mijloacele de măsurare sau/și măsurările, în diverse domenii de interes public.

În prezent, Institutul Național de Metrologie administrează Baza Națională de Etaloane, care este una din cele mai moderne din regiune. Activitatea de administrare a Bazei Naționale de Etaloane presupune realizarea continuă a exercițiilor de măsurare, acumulare și examinare a rezultatelor, interpretarea lor și perfecționarea tehnicilor de măsurare etc. Astfel, în Republica Moldova sunt acumulate și dezvoltate tehnici sigure de măsurare, care asigură exactitatea și siguranța măsurărilor la nivel național, rezultatele cărora sunt recunoscute la nivel regional și internațional.

Institutul Național de Metrologie are misiunea de a asigura trasabilitatea și respectiv, credibilitatea, la nivel regional și internațional, a măsurărilor efectuate oficial în Republica Moldova, astfel contribuind la creșterea competitivității economiei naționale și sporirea utilizării eficiente a resurselor.

Prin implementarea la nivel național a celor mai noi tehnici de măsurare, INM urmărește obiectivul de asigurare a dreptului consumatorilor de a achita strict volumul produselor consumate, de a asigura calitatea și inofensivitatea produselor alimentare ori siguranța produselor farmaceutice etc.

Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare este o întreprindere de stat subordonată Agenției Proprietății Publice. Întreprinderea a fost creată în baza Hotărârii Guvernului nr.996/2012 privind unele măsuri de reformare a sistemului infrastructurii calității.

Misiunea CMAC este de a contribui la creșterea competitivității clienților prin oferirea unor servicii de certificare, încercări produse, metrologie și instruire la cel mai înalt nivel. De la fondarea întreprinderii CMAC își stabilise valori bazate pe:

- Integritate și imparțialitate
- Profesionalism
- Orientare către client
- Stabilitate și transparență

Totodată, CMAC își trasase obiective orientate spre:

- Satisfacerea clienților prin oferirea unei game largi de servicii de certificare, încercări de laborator, verificări metrologice, etalonări, în termeni rezonabili și în condițiile respectării cerințelor legale.
- Îmbunătățirea continuă a performanțelor și a calității serviciilor oferite.
- Stabilirea și menținerea unor relații reciproc avantajoase cu clienții.
- Crearea unui mediu intern favorabil dezvoltării, menținerii și motivării capitalului umane.

Este necesar de remarcat că CMAC este unicul prestator de servicii de verificare metrologică a anumitor mijloacelor de măsurare solicitate mai rar (cu un nivel de fezabilitate scăzută pentru sectorul privat) - cum ar fi domeniile mărimi acustice - integral, fizico-chimice - parțial, ultrasunet și vibrații - parțial, geometrice - parțial, fotometrie și radiometrie, termometrie - integral, dar necesare dezvoltării economiei naționale.

În subsidiar, din perspectiva gestionării eficiente a activităților în domeniul metrologiei este necesar a fi pus accentul pe menținerea efectuării verificărilor metrologice de către instituții ale statului astfel care, în acest mod, vor asigura uniformitatea și exactitatea măsurărilor. Exemple pot servi Instituțiile din alte țări care efectuează verificări, precum: România, Germania, Cehia. De remarcat că în România activitățile de verificare metrologică sunt efectuate de către Instituțiile Statului - Biroul Român de Metrologie Legală (BRML) și Direcțiile Regionale de Metrologie Legală (DRML).

Totodată este important de menționat că atât în cadrul legal al unor țări europene, spre exemplu Cehia, este prevăzut că verificările metrologice sunt efectuate de institutul național de metrologie, cât și în documentul internațional OIML D 1:2020 „National metrology systems –Developing the institutional and legislative framework”, la articolul 5.3.2, este menționat faptul că *metrologia științifică și cea legală trebuie menținute de aceeași autoritate reieșind din mai multe motive cum ar fi: competența personalului ce necesită a fi menținută în continuu, o mai bună gestionare a resurselor umane și financiare, dezvoltarea noilor etaloane/metode necesare de a acoperi necesitățile metrologiei legale vor fi concentrate într-o instituție ceea ce va spori considerabil eficiența acesteia din urmă*. Astfel, documentul internațional menționat indică clar că INM-le trebuie să mențină controlul asupra verificărilor și să ofere la discreția lor verificarea metrologică în domeniul privat, prin desemnare la noi în țară.

Suplimentar celor expuse, evocăm că în contextul reformei în domeniul infrastructurii calității lansată în anul 2012, conceptul inițial de reorganizare a entităților cu competențe în domeniu consta în divizarea Institutului Național de Standardizare și Metrologie care presupunea crearea a două entități diferite (Institutul Național de Metrologie și Institutul de Standardizare din Moldova) după domeniile de activitate: metrologia și standardizarea. Ulterior, etapa finală a reformei ce urma a fi întreprinsă consta în organizarea, prin contopire, a Centrului de Standardizare și Metrologie Bălți cu Centrul de Standardizare și Metrologie Ceadâr-Lunga și cu unele direcții ale Institutului Național de Standardizare și Metrologie. În rezultat, a fost creat Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare (CMAC), cu statut de întreprindere de stat. Atribuțiile CMAC constau în efectuarea de verificări ale mijloacelor de măsurare legale, etalonări ale mijloacelor de măsurare din industrie și prestarea serviciilor în domeniul evaluării conformității produselor.

Subsecvent, conform declarațiilor expuse în ședința grupului de lucru creat pentru asigurarea procesului de reorganizare actual - întreprinderea de Stat „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” a fost creată doar ca o etapă provizorie, până la apariția entităților acreditate independente în infrastructură calității. La momentul de față existența CMAC nu este argumentată

din punct de vedere a abordărilor europene, acesta din urmă fiind întreprindere de stat care concurează cu companiile private.

În contextul celor relatate supra, suplimentar, prin inițiativa/acțiunea de reorganizare a întreprinderilor vizate se tinde spre contracararea posibilelor situații cum ar fi cele legate de încălcarea principiilor de concurență loială de către persoanele juridice care desfășoară activități de verificare metrologică/inspecție; libertatea activităților în domeniul metrologiei, transparența și proporționalitatea prețurilor pentru activități de prestări servicii de verificare metrologică/inspecție.

Prin urmare, reorganizarea INM prin absorbția CMAC ar fi cea mai avantajoasă opțiune atât în partea ce ține de organizarea în ansamblu a domeniului metrologiei, valorificarea bunurilor statului și a potențialului uman, menținerea stabilității tarifelor pentru servicii, aprecierea și stabilirea conformității prețurilor pentru activități în domeniul infrastructurii calității, astfel statul va monitoriza domeniul de interes public și nu va permite domeniului privat să utilizeze rău intenționat zona de monopol obținut prin procesul de desemnare.

Întru concluzionarea celor relatate, subliniem că intervenția preconizată se racordează cu obiectivul de bază a activităților din domeniul metrologiei care constă în asigurarea uniformității și exactității măsurărilor, al protejării persoanelor fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, împotriva efectelor nocive ale măsurărilor incorecte sau false. Obiectivul este orientat spre dezvoltarea sistemului național de metrologie prin asigurarea trasabilității și confirmarea capabilităților de măsurare ale Republicii Moldova pe plan internațional și conștientizarea mediului de afaceri referitor la necesitatea utilizării mijloacelor de măsurare care vor asigura măsurări corecte în procesele sale tehnologice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu contravine legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Hotărâre a Guvernului elaborat în scopul reorganizării INM prin absorbția Î.S. CMAC a fost elaborat în temeiul deciziei Ministerului Economiei în calitate de autoritate ierarhic superioară a INM și Agenției Proprietății Publice – în calitate de fondator al ÎS CMAC.

Principalele prevederi ale proiectului sunt:

- Reorganizarea entităților:

Instituția publică „Institutul Național de Metrologie” (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii de Stat „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” (persoană juridică absorbită).

- modificări operate la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Metrologie;

- completări operate în vederea stabilirii efectivului limită și a structurii INM

Cu titlu general de informare, relevăm că structura Institutului Național de Metrologie urmează a fi compusă din următoarele subdiviziuni structurale:

Conducerea INM - 7 persoane

Director - 1 persoane

Director adjunct - 2 persoane

SMC - 4 persoane

Direcția metrologie legală - 12 persoane

Secția documente normative - 4 persoane

Secția metrologie interdisciplinară - 4 persoane
 Secția aprobări de model a mijloacelor de măsurare - 4 persoane
Direcția metrologie aplicată - 40 persoane
 Laborator radiații ionizate - 4 persoane
 Laborator mase și volume mici - 6 persoane
 Laborator mărimi electromagnetice, frecvență și timp - 6 persoane
 Laborator mărimi termice și umiditate - 6 persoane
 Laborator mărimi dimensionale - 4 persoane
 Laborator debite și volume - 5 persoane
 Laborator mărimi fizico-chimice - 4 persoane
 Laborator presiuni și forțe - 5 persoane
Direcția generală organisme de inspecție - 49 persoane
 Organism de inspecție, verificări metrologice și dispozitive medicale (Chișinău) - 17 persoane
 Sector verificări metrologice și dispozitive medicale (Ceadâr-Lunga) - 4 persoane
 Sector încercări produse agro-alimentare (Ceadâr-Lunga) - 4 persoane
 Organismul de certificare a produselor INM - 4 persoane
 Organismul de certificare sisteme de management - 6 persoane
 Laborator încercări produse industriale - 3 persoane
 Laboratorul încercări produse Agro-Alimentare - 11 persoane
Secția recepție - 6 persoane
Serviciul cooperare internațională - 3 persoane
Direcția management instituțional - 33 persoane
 Serviciul juridic - 2 persoane
 Serviciul managementul documentelor - 2 persoane
 Serviciul resurse umane - 2 persoane
 Secția tehnologia informației și comunicațiilor - 3 persoane
 Secția financiară - 2 persoane
 Serviciul informare și comunicare cu mass-media - 3 persoane
 Centrul formare continuă - 4 persoane
 Secția logistică și aprovizionare - 15 persoane

În contextul celor expuse supra, estimăm un număr de **150** de unități de personal care constituie efectivul-limită al Institutului Național de Metrologie, cu un fond anual de retribuire a muncii conform legislației. Numărul unităților de personal este dedus din unitățile existente în cadrul entităților în speță și raportat la activitățile care urmează a fi desfășurate de către entitatea nou formată în urma reorganizării.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de hotărâre de Guvern nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat, or realizarea proiectului dat nu implică cheltuieli financiare publice cu excepția plăților garanțiilor sociale legate de neacceptarea de unele persoane a funcției propuse, care, conform estimărilor, nu sunt considerabile și vor fi acoperite din resursele proprii ale instituției reorganizate.

Remarcăm că, disponibilizarea personalului nu reprezintă interes pentru entitatea absorbantă, întrucât unul din obiectivele majore este păstrarea și valorificarea capacităților profesionale ale personalului din cele două entități care urmează a fi reorganizate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru asigurarea implementării prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară modificarea altor acte normative, cu excepția [Hotărârii Guvernului nr.976/2016](#) cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Metrologie.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului, nota informativă și analiza de impact au fost plasate spre consultare publică, pe pagina web oficială a Ministerului Economiei (www.me.gov.md), compartimentul *Transparența/Anunțuri privind consultările publice*, precum și pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).

Analiza preliminară a impactului de reglementare elaborată în procesul de fundamentare a proiectului de hotărâre de Guvern a fost consultată cu Cancelaria de Stat și pe platforma Grupului de experți pentru reforma administrației publice (demersul nr.29-69-7379 din 27 iulie 2022), precum și cu Ministerul Finanțelor și Institutul Național de Metrologie.

Secretar de stat

Vadim GUMENE